

נאום דה' ל. אשכול

המושב החמישי של מפלגת פועלי ארץ-ישראל

כפר יחזקאל - 1.7.32

ל. שקולניק: בטוחני שכאולם זה אין טעם לדבר על שאלת ההתישבות. כאן יושבת ההתישבות שלנו. יש אולי צורך לסכם את השאלות לקראת הועה"פ הציוני העומדות בשם ההתישבותי והן:

(1) שאלה חדישה למדי והיא - שאלת הביטוס. עדיין לא זזנו. מעריכים את הסכומים הדרושים ב-200,000 לא"י, ולעומת זאת ההערכות לתקציב של ההתישבות יביאו - 15 - 22 אלף פונט. זה מציג ככר את השאלה לפני החברים אשר יביאו לישיבת הועה"פ. לצערי אין האמונה שהוע"פ יפתר את השאלה הכואבת במספר ענינים כ"כ רב. הסכום אינו מסנה. כבר הלקו החשוב מוצא הסכום לעניני החנוך. התקציב החקלאי יהיה 22-25 אלף לא"י. ואין להכריז על תקציב רוחם גדול. יקצנו את החקלאות. נפנה את תנועת הלכ למסלול הזה. האם נסכים שתקציב ההתישבות יהיה יותר קטן מאשר תקציב החנוך. המפלגה לא פעם התלישה: שהסעיף חקלאות והתישבות צריך להיות החצי. לפני שנה הסכמנו ל-65,000 לא"י. על שדה הביטוס הופיעו נחיות ומאמצים של אנשים לחפש אמצעים לביטוס השאלה הזאת גורמת לסיבוכים בחפשי הדרכים מציעים: למצוא אמצעים לביטוס כמה מסקים בשביל כמה מקיב הקרובים לביטוס, על היותם מוכנים להיות נושאי-חוב. יתכן שדבר זה סעון הלופי דעוה כאן. כאשר זה ענין פרינציפיוני. אנו עומדים בפני בסלילת דרך כזאת, וטוב שנבוא למסקנה. כשאלת המפעל החדש: על אחד מאתנו יודע מה קטן הלקנו בפעולה חדשה, - אנו עומדים אחרי הלוקה ואדי-חונאת, בקטע זה - חלקנו קטן. זה טעם של 400 יחידות משק. עלינו לחבוא לידי קונקרטיזציה את הגורמים העלן על הקרקע. על ראשינו וצוארינו והבטוח להעזה זו הצמיח דרשים. וטעם לא ישאר דבר עקר עם התוצאות אפסיות. זהו הקומפלקס השני של שאלות הישוב. אנו מוכנים עכשיו במובן הנפשי. קבוצינו ארגוננו מוכנים לעלות - ועשינו לחפש את המקורות והאמצעים (ב) הנהלת עניני ההתישבות בציונות. וטוב אינני יודע אם אנו מסוגלים לדון בכך. הרי עמדנו החח מטר של בקורת על מומחיות. נחן לעצמנו דו"ח. הזכיר ארלוזורוב על: (1) עניני קרן-העזרה. במועצות דברנו על זה. את התוצאות סיכם ארלוזורוב. חלק מעניני ההתישבות נעשה ע"י כספי קרן-העזרה. כל החלק של קרן העזרה אינו נעשה ע"י אנשי הסוכנות. איננו כאן מעריכים מי עוסק בזה. אך יש לציין את ההתפוררות המחלפת. ואת מצבנו בלי הגבה. (ב) הירידה במובן הנהלתי-מקצועי, אשר מבטא את היחס לעצם המפעל היסודי. הגיע היום שזיך אמנסרפירען קצה ממצב זה. כל מי שיש 5,000 לא"י נעשה לקולוניזטור:

יש עוד פרובלימה: מסקי הגליל העליון. עלינו מוטל הדבר לגאול את המשקים אשר לפי מצבה של פיק"א עומדים בסכנה של כליה. או בחטשות מבוטחים כאלה. אני כשלעצמי חושב שלמחנים לא היה אפשרות קיום. ויהבן סצריך ללחם על זה מלחמה צבאית על זה. אנו עומדים בפני סכנה של התפוררות. יחבן - אפשר לרחם את הפיקא להצלת המשקים האלה. הכרחנו את פיק"א, במידת מה מחזיקים מעמד. דוקא הפקודות המקומית מראה רצון רב לעזור. צריך לעמוד כאן בפרץ.

הראו הנקר על עניני קרקעות פנויים. לפי ידיעותי אל הקרקעות התיכונים להסת' ציוניות מעובדים. פרובלימה קרקעות פיקא, קשורה בטאלה כוליסית-מו"ט גם חכמה החתיטבות.

אלה הם השאלות שעומדות לפנינו בימים הקרובים. מתרון צריך להיות חלוי מהיכולת שיגלה הו"ח"ס הציוני, בין אם זה מזרז על הנהלה ועל פעולה הקולוניזציה שלנו כארץ.